

Årsrapport 2013

Årsberetning 2013

Sykehusapotekene HF

Om foretaket

Sykehusapotekene HF har følgende forretningsidé:

Sykehusapotekene HF skal være sykehusets og pasientenes kompetansesenter for legemidler, og bidra til økt pasientsikkerhet. Foretaket skal aktivt bidra til at kostnadene for helseforetak og dets pasienter forbundet med legemiddelanskaffelse, -distribusjon, -produksjon og -bruk holdes så lave som mulig. Kostnadsbevissthet og kundetilfredshet skal være førende i alt vi gjør.

I henhold til foretakets vedtekter skal Sykehusapotekene HF være farmasøytisk og apotekfaglig kompetansesenter og skal drive sykehusapotek i Helse Sør-Øst Regionalt helseforetak (HSØ), administrere legemiddelinnkjøpsamarbeidet for de regionale helseforetakene og samarbeide med de øvrige tre sykehusapotekforetakene der dette er naturlig. Sykehusapotekene HF skal levere tjenester innen legemiddelberedskap, slik dette er vedtatt av HSØ og relevant beredskapsmyndighet. Foretaket skal drive farmasøytisk og apotekfaglig forskning, undervisning og rådgivning samt:

- leveranse av de legemidler og apotekvarer som helseforetakene i regionen bestiller.
- detaljsalg av legemidler til sykehusenes brukere og ansatte.
- produksjon av legemidler som vanskelig kan anskaffes som farmasøytisk spesialpreparat.
- farmasøytiske tjenester for å fremme faglig og økonomisk rasjonell legemiddelbruk, herunder informasjon og rådgivning til helsepersonell og pasienter.
- samordne apotekjentene i regionen, slik at helseforetakene kan yte kostnadseffektive tjenester av høy kvalitet.

Sykehusapotekene HF skal drives med sikte på å yte gode og likeverdige spesialisthelsetjenester til alle som trenger det når de trenger det, uavhengig av alder, kjønn, bosted, økonomi og etnisk bakgrunn. Gjennom oppgaver tildelt av HSØ skal Sykehusapotekene HF bidra til at spesialhelsetjenestens målsetting blir oppfylt innenfor Helse Sør-Østs geografiske område.

Foretaket eier og driver 17 sykehusapotek per 31.12.2013:

Sykehusapoteket Arendal
Sykehusapoteket Asker og Bærum
Sykehusapoteket Drammen
Sykehusapoteket Elverum
Sykehusapoteket Fredrikstad
Sykehusapoteket Gjøvik
Sykehusapoteket Hamar
Sykehusapoteket Kongsvinger
Sykehusapoteket Kristiansand
Sykehusapoteket Lillehammer

Sykehusapoteket Lørenskog
Sykehusapoteket Moss
Sykehusapoteket Oslo, Radiumhospitalet
Sykehusapoteket Oslo, Rikshospitalet
Sykehusapoteket Oslo, Ullevål
Sykehusapoteket Skien
Sykehusapoteket Tønsberg

Fra virksomheten 2013

Foretakets driftsmodell forutsetter at foretaket og foretakets sykehusapotek skal være selvfinansierende. Effektivitetsgevinster skal komme helseforetakene til gode, samt benyttes til videreutvikling av foretaket og tjenestetilbudet.

Omsetning og aktivitetsnivå viser fortsatt vekst og sammensetningen av omsetningen påvirkes av færre liggedøgn og økt poliklinisk aktivitet ved sykehusene. Omsetningen fra sykehusekspedisjonen ifm legemiddelleveranser til helseforetakene er omtrent uendret fra 2012, samtidig som omsetningen øker innen publikumsavdelingen. Omsetningsveksten drives av overgang til dyrere legemidler. Både innen tilvirkning (produksjon) og tjenester (rådgivning) fortsetter økningen som startet i 2011 og 2012. Vareforbruksprosenten (varekostnad i prosent av omsetning) er økt i forhold til fjoråret, hovedsakelig drevet av tilvirkning, hvor både økt salg og endret salgsmiks, med vridning mot dyrere preparater med lavere margin, ligger til grunn.

Foretakets sykehusapotek ble med virkning fra 1. mai 2013 samlet under en linjeledelse, fra tidligere to driftsområder. Foretakets sykehusapotek viser stor størrelsesmessig spredning både med hensyn til årsomsetning og antall årsverk.

Sykehusapotekene har i 2013 fullført oppgradering av tilvirkningslokalene i Drammen, samt initiert arbeidet med en ny renromsmodul i Kristiansand. I tillegg er publikumsavdelingene på Ullevål og Kongsvinger blitt oppgradert. Det er fattet vedtak om ombygging i Skien knyttet til endoseproduksjon og ombygging/installasjon av varelager-/plukkrobot på Ullevål. Prosjektet nytt sykehusapotek i Østfold følger fremdriftsplanen.

FarmaPro (FP) er apotekenes ERP-system, og i løpet av januar 2013 hadde samtlige apotek den nye versjonen FP5. FP5 var en forutsetning for ekspedering av e-resepter. De fleste av våre sykehusapotek har tatt i bruk eksisterende teknologi for å bedre logistikken. Dette gjelder både bestillingssystemet Tønsys, nettbrett og automatisk varebestilling fra grossist.

Foretaket har et elektronisk kvalitets- og avvikssystem. Foretakets ledelse og styre har i 2013 gjennomført risikoanalyser, og dokumentert dette gjennom ledelsens gjennomgåelse. Avvik fra eksterne og interne tilsyn og revisjoner lukkes i henhold til planer.

Foretakets forskningsutvalg har som mandat å sikre støtte og styring av forskning og utvikling i foretaket. Sykehusapotekene har to doktorgradsprosjekter, hvorav ene prosjektet "Viderebehandling av legemidler til barn" startet opp i mars 2013. Prosjektene er i samarbeid med henholdsvis Akershus universitetssykehus og Oslo universitetssykehus. Foretaket driver også annen pasientrettet forskning, av noe mindre omfang. Sykehusapotekene HF har inngått avtale med Farmasøytisk institutt, Universitetet i Oslo, om delfinansiering av en professor II – stilling i klinisk farmasi.

Det er tidligere etablert en samarbeidsavtale mellom de fire regionale helseforetakene og Sykehusapotekene HF om administrasjonen av Legemiddelinnkjøpssamarbeidet (LIS). LIS har som formål å bidra til å legge grunnlag for avtaler vedrørende kjøp og levering av legemidler etter oppdrag fra helseforetakene, og dermed redusere helseforetakenes kostnader forbundet med kjøp av legemidler. Avtalen innebærer at Sykehusapotekene HF har forpliktet seg til å stille administrative ressurser til disposisjon for samarbeidet. Sykehusapotekene har ovenfor HSØ påpekt uklare ansvarsforhold vedrørende LIS og bedt om en avklaring. Det er i 2013 gjennomført en evalueringsprosess knyttet til LIS med hensyn på strategisk rolle, organisatoriske forhold og innkjøpsfaglige forhold. De regionale helseforetakene er av Helse- og omsorgsdepartementet gitt i oppdrag å komme med forslag innen 1. september 2014 til hvordan en utvidet nasjonal innkjøpsorganisasjon kan etableres. I forslaget skal det fremgå hvordan dagens enheter og ressurser på innkjøpsområdet, herunder HINAS og LIS-samarbeidet, skal inngå i en felles nasjonal struktur.

Sykehusapotekene og HSØ inngikk en rammeavtale med virkning fra 1.1.2010 i den hensikt å etablere standardiserte samarbeidsavtaler med delavtaler mellom Sykehusapotekene og øvrige helseforetak. Avtalene skal bidra til helhetlig samhandling, koordinert ressursutnyttelse og felles standarder på tvers av helseregionene, for å sikre en effektiv og sikker legemiddeldistribusjon og -bruk. Rammeavtalen fastsetter prinsipper og felles forhold for avtalene mellom Sykehusapotekene og øvrige helseforetak i HSØ. Prismodellene på varer og tjenester skal være like for alle helseforetak og pasienter. Avtalene regulerer omfang og nivå på gjensidige ytelser, kvalitet og priser. Foretaket etablerte i 2011 korresponderende samarbeidsavtaler med alle berørte sykehusforetak. Høsten 2012 ble det foretatt mindre endringer til rammeavtale med tilhørende avtaler i forbindelse med planlagt revisjon.

Fortsatt drift

I samsvar med regnskapsloven § 3 tredje ledd bekreftes det at forutsetning om fortsatt drift er lagt til grunn ved avleggelsen av årsregnskapet.

Økonomiske resultater for 2013

Foretakets driftsresultat i 2013 var -2,1 millioner kroner (2012 -5,4 millioner kroner). Årsresultatet i 2013 var 3,5 millioner kroner (2012 0,5 millioner kroner).

Sykehusapotekene HF hadde i 2013 en samlet omsetning på 2.525 millioner kroner (2012 2.381 millioner kroner). Av dette er 2.298 millioner kroner (2012 2.184 millioner kroner) salgsinntekter. Omsetningen økte med 144 millioner kroner, tilsvarende 6,1 %, sammenlignet med 2012. Dette skyldes generell aktivitetsvekst ved sykehusene, samt fortsatt økning i bruk av høykost legemidler.

Foretakets total kapital var på 538 millioner kroner pr. 31.12.2013, hvorav kortsiktig gjeld var 298 millioner kroner. Andel egenkapital av total kapital var 45 % (48 % i 2012). Foretaket har ikke rentebærende langsiktig gjeld.

Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter utgjorde -32 millioner kroner i 2013, hovedsakelig som følge av økte interne kundefordringer. Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter utgjorde -18 millioner kroner i 2013, som er på samme nivå som 2012. Hoveddelen av investeringsmidlene ble

benyttet til oppgradering/ombygging av produksjonslokaler og planlagt utskifting av medisinteknisk utstyr i apotekene. Det er en netto endring i likviditet på -50 millioner kroner.

Beholdning av kontanter og bankinnskudd var 81 millioner kroner pr. 31.12.2013, hvorav 68 millioner kroner var fri likviditet.

Offentlig tjenestepensjon er tilpasset pensjonsreformen gjennom lov av 25. juni 2010 nr 29 Lov om endringer i lov om Statens pensjonskasse, lov om samordning av pensjons- og trygdeytelser og i enkelte andre lover.

Utsikter fremover

Foretaket har etablert ny strategiplan 2020. Strategiplanen er godkjent av styret i foretaket. Foretaksledelse og -styre har som en del ny strategiplan for perioden frem til 2020 angitt løsninger og tilbud som tilrettelegger for effektiv og sikker legemiddelforsyning og -bruk i alle regionens helseforetak. Strategidokumentet oppsummerer foretakets overordnede mål:

- Foretaket vil bidra til økt pasientsikkerhet gjennom bedre legemiddelhåndtering i hele pasientforløpet.
- Foretaket vil bidra til god sykehusøkonomi hvor mål og tiltak befester at sykehusenes kostnader forbundet med legemiddelanskaffelse, -distribusjon, -produksjon og -bruk holdes så lave som mulig.

For å støtte opp om dette er foretakets strategiske satsningsområder mot 2020 som følger:

- Pasient
- Kunnskap og kompetanse
- Organisasjon
- Teknologi

HSØ har i strategisk utvikling 2013 – 2020 oppsummert sine ambisjoner i to hovedområder for fremtidig fokus og ressursallokering:

- Et løft for kvalitet og pasientsikkerhet.
- Fornyingsprogram for standardisering og teknologiske løsninger.

Sammen med egen strategi vil Sykehusapotekene fokusere på disse to områdene i sitt videre arbeid og i tillegg se til at HSØ sine seks strategiske innsatsområder blir ivarettatt. Samtidig vil foretaket iverksette tiltak for å skape økonomisk handlingsrom som sikrer nødvendige investeringer og øvrige prioriterte aktiviteter.

Opplysninger om ytre miljø

Foretaket har startet et systematisk arbeid for å etablere et miljøstyringssystem som skal ISO-14001 sertifiseres i 2014. Sykehusapotekene HF har som mål å gjøre sykehusenes legemiddelbruk bedre og sikrere og ha en miljøvennlig drift.

Opplysninger om personalet

Foretaket hadde 642 årsverk (brutto) per 31. desember 2013, hvor hovedtyngden består av farmasøyter (244 årsverk) og teknikere (286 årsverk).

Likestilling

Sykehusapotekene HF er, som apotekbransjen for øvrig, en kvinneorientert arbeidsplass, hvor kvinneandelen i foretaket totalt er på 86 %. Styrets sammensetning er fem kvinner, hvorav tre av disse er ansatterepresentanter, og tre menn. Foretakets ledergruppe består 31. desember 2013 av tre kvinner og fire menn. Av foretakets 17 sykehusapotekere er ti kvinner og syv menn. For ledere og mellomledere samlet er ca tre fjerdedeler kvinner.

Personal- og lønnspolitikken er kjønnsnøytral. Foretaket tilbyr gode sosiale ordninger både for kvinner og menn i ulike livssituasjoner.

Tiltak mot diskriminering

Sykehusapotekene HF er opptatt av mangfold og vi fokuserer på å tiltrekke oss kvalifiserte søkerne uavhengig av alder, kjønn, funksjonshemming, nasjonal eller etnisk bakgrunn.

Obligatorisk tjenstepensjon

Foretaket defineres i henhold til lov om obligatorisk tjenstepensjon § 1 virkeområde ikke å være underlagt obligatorisk tjenstepensjon.

Arbeidsmiljø

Det er fokus på leder- og medarbeiderutvikling, slik at foretaket fremstår som et farmasifaglig kompetansesenter. Fra og med 2003 er det i foretaket gjennomført medarbeiderundersøkelser for å kartlegge medarbeidertilfredshet og iverksette eventuelle korrigerende tiltak. Både styret og HAMU er svært fornøyd med svarprosenten på 85 % på medarbeiderundersøkelsen, og med et resultat (score) for jobbtildfredshet på 74. Relevante tiltak generert av 2013-undersøkelsen er iverksatt lokalt på apotekene.

Foretaket er en inkluderende arbeidsliv-virksomhet (IA), og har forpliktet seg gjennom IA-avtalen. Foretaket har seniorpolitikk for medarbeidere i alderen 62 år og eldre. Ordningen har som målsetning å bidra til at eldre arbeidstakere står lengre i sine stillinger. Det rapporteres om godt lokalt arbeid med sykefraværproblematikk i apotekene, noe som har medført nedgang i sykefraværet i 2013. Det er gjennomført HMS-dager for ledere, tillitsvalgte og verneombud med tema "omstillinger og endringer", "systematisk HMS-arbeid" og "HMS-avvik". Det jobbes systematisk med å utarbeide gode rutiner for HMS-området for å sikre at foretaket til enhver tid unngår brudd på arbeidsmiljøloven.

Sykefraværet var i 2013 på om lag 11 739 dager, som utgjorde 8,1 % av total arbeidstid i foretaket. Hovedarbeidsmiljøutvalget (HAMU) har mottatt rapport om totalt 46 rapporteringspliktige HMS-avvik i 2013, men ingen alvorlige. Det ble ikke rapportert AKAN-saker i 2013.

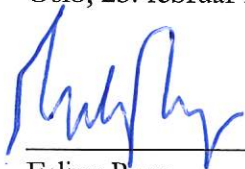
Resultatdisponering

Sykehusapotekene HF hadde et overskudd på 3 536 738 kroner i 2013. Styret foreslår følgende disponering av årsresultatet:

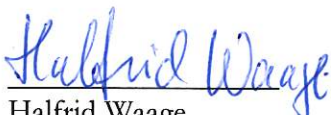
• Til fri egenkapital	kr	3 536 738
Totalt disponert	kr	3 536 738

Foretakets frie egenkapital per 31. desember 2013 var 187 637 800 kroner.

Oslo, 25. februar 2014

Erling Ruge
Styreleder

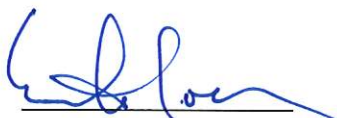
Halfrid Waage
Styrets nestleder

Einfrid Halvorsen

Trond Ellingsen

Eirik Moen

Anne Markestad

Marita Hellum Dahl

Sissel Reigstad

Tore Prestegard
Administrerende direktør

Sykehusapotekene HF
RESULTATREGNSKAP FOR 2013

	Note	2013	2012
DRIFTSINNEKTER OG DRIFTSKOSTNADER			
Salgsinntekt	1	2 298 259 518	2 184 111 422
Annen driftsinntekt	1	226 849 857	196 587 584
SUM DRIFTSINNEKTER		2 525 109 375	2 380 699 006
Varekostnad		2 008 236 457	1 894 316 785
Lønnskostnad	3, 4	414 240 438	394 250 743
Avskrivning av driftsmidler og immaterielle eiendeler	5	6 996 647	6 949 062
Annen driftskostnad	3, 7, 12	97 726 371	90 595 805
SUM DRIFTSKOSTNADER		2 527 199 913	2 386 112 395
DRIFTSRESULTAT		-2 090 538	-5 413 389
FINANSINNEKTER OG FINANSKOSTNADER			
Annen finansinntekt	7	5 966 276	6 053 663
Annen finanskostnad	7	339 000	98 352
RESULTAT AV FINANSPOSTER		5 627 276	5 955 311
RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD		3 536 738	541 922
ORDINÆRT RESULTAT		3 536 738	541 922
ARSOVERSKUDD (ÅRSUNDERSKUDD)		3 536 738	541 922
OVERFØRINGER		3 536 738	541 922
Avsatt til annen egenkapital			
SUM OVERFØRINGER		3 536 738	541 922

Sykehusapotekene HF
BALANSE PR. 31.12.2013

	Note	2013	2012
EIENDELER			
ANLEGGSMIDLER			
VARIGE DRIFTSMIDLER			
Anlegg under utførelse	5	7 429 477	7 834 410
Driftsløsøre, inventar o.a. utstyr		41 622 767	30 340 975
SUM VARIGE DRIFTSMIDLER		49 052 245	38 175 386
FINANSIELLE DRIFTSMIDLER			
Netto pensjonsmidler	4	26 115 351	23 809 635
SUM FINANSIELLE DRIFTSMIDLER		26 115 351	23 809 635
SUM ANLEGGSMIDLER		75 167 596	61 985 021
OMLØPSMIDLER			
Lager av varer og annen beholdning	2	110 870 647	96 325 440
FORDRINGER			
Kundefordringer	6	266 830 609	196 688 158
Andre kortsiktige fordringer	8	71 375 460	121 572 616
SUM FORDRINGER		338 206 070	318 260 774
Bankinnskudd, kontanter o.l.	8	13 646 483	13 276 883
SUM OMLØPSMIDLER		462 723 199	427 863 097
SUM EIENDELER		537 890 795	489 848 117

Sykehusapotekene HF

BALANSE PR. 31.12.2013

	Note	2013	2012
EGENKAPITAL OG GJELD			
INNSKUTT EGENKAPITAL			
Foretakskapital	9, 10	52 141 475	52 141 475
SUM INNSKUTT EGENKAPITAL		52 141 475	52 141 475
OPPTJENT EGENKAPITAL			
Annen egenkapital	9	187 637 800	184 101 062
SUM OPPTJENT EGENKAPITAL		187 637 800	184 101 062
SUM EGENKAPITAL		239 779 275	236 242 537
GJELD			
KORTSIKTIG GJELD			
Leverandørgjeld	6	223 931 366	181 558 968
Skyldig offentlige avgifter		25 044 678	31 238 264
Annen kortsiktig gjeld	7	49 135 476	40 808 349
SUM KORTSIKTIG GJELD		298 111 520	253 605 580
SUM GJELD		298 111 520	253 605 580
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		537 890 795	489 848 117

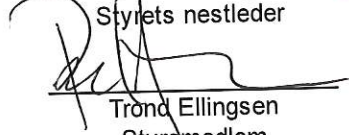

Erling Ruge
Styrets leder

Eirik Moen
Styremedlem

Marita Hellum Dahl
Styremedlem

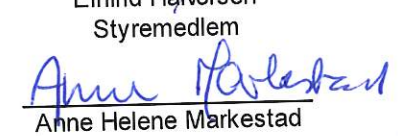
Styret i Sykehusapotekene HF

Halfrid Waage
Styrets nestleder

Trond Ellingsen
Styremedlem

Sissel Reigstad
Styremedlem

Einfrid Halvorsen
Styremedlem

Anne Helene Markestad
Styremedlem

Tore Prestegard
Adm. direktør

Sykehusapotekene HF

NOTER FOR 2013

Regnskapsprinsipper

Generelt om regnskapet

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven av 1998 og god regnskapsskikk.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående.

Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende.

Delkrederavsetning foretas dersom virkelig verdi antas å være lavere enn bokført verdi.

Varebeholdninger

Varer vurderes til det laveste av anskaffelseskost (etter FIFO-prinsippet) og virkelig verdi. For råvarer brukes gjenanskaffelseskost som tilnærming til virkelig verdi. For ferdig tilvirkede varer og varer under tilvirkning består anskaffelseskost av utgifter til produktutforming, materialforbruk, direkte lønn, og andre direkte og indirekte produksjonskostnader (basert på normal kapasitet). Virkelig verdi er estimert salgspris fratrukket utgifter til ferdigstilling og salg. Bare variable utgifter anses nødvendige for å selge ferdige varer, mens også faste tilvirkningskostnader inkluderes som nødvendige for varer som ikke er ferdig tilvirket.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets forventede levetid. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Skillet mellom vedlikehold og påkostning/forbedring regnes i forhold til driftsmidlets stand på anskaffelsestidspunktet .

Salgsinntekter

Inntekter ved salg av varer og tjenester vurderes til virkelig verdi av vederlaget, netto etter fradrag for merverdiavgift, returer, rabatter og andre avslag. Salg av varer resultatføres når selskapet har levert sine produkter til kunden og det ikke er uoppfylte forpliktelser som kan påvirke kundens aksept av leveringen. Levering er ikke foretatt før produktene er sendt til avtalt sted og risiko for tap og ukurans er overført til kunden.

I all hovedsak skjer alt salg i Norge.

Sykehusapotekene HF

NOTER FOR 2013

Pensjoner

Regnskapsføring av pensjonskostnader skjer i samsvar med Norsk Regnskapsstandard, NRS 6 Pensjonskostnader. Pensjonsordningene behandles som "Multiemployer plans". Dette innebærer at de enkelte selskaps forpliktelser og kostnader beregnes som ideelle/proporsjonale andeler av de samlede forpliktelser i den aktuelle "Multiemployer plan". Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser beregnes etter lineær opptjening på basis av forutsetninger om diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, fremtidig avkastning på pensjonsmidler, samt aktuariemessige forutsetninger om dødelighet, frivillig avgang osv. Pensjonsmidlene er vurdert til virkelig verdi og fratrukket i netto pensjonsforpliktelse i balansen. Eventuell overfinansiering balanseføres i den grad overfinansieringen kan utnyttes eller tilbakebetales. Endringer i forpliktelsen som skyldes endringer i pensjonsplaner fordeles over antatt gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid. Endringer i forpliktelsen og pensjonsmidlene som skyldes endringer i og avvik mot beregningsforutsetningene (estimatendringer) fordeles over antatt gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid for den del av avvikene som overstiger 10% av brutto pensjonsforpliktelse (av pensjonsmidlene dersom disse er størst). Foretaket er ikke omfattet av OTP-ordningen.

Skatt

Virksomheten er vurdert til ikke å være skattepliktig.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter indirekte metode. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter og bankinnskudd.

Note nr.1 – Inntekter

Totale ordinære driftsinntekter	2013	2012
Salg av varer	2.298.259.518	2.184.111.422
Sum	2.298.259.518	2.184.111.422

Andre driftsinntekter	2013	2012
Tilsyn og rådgivning	34.705.041	34.533.646
Kliniske studier	3.197.254	2.013.148
Salg av tjenester	161.754.799	143.069.101
Annen inntekt	27.192.763	16.971.689
Sum	226.849.857	196.587.584

Sykehusapotekene HF

NOTER FOR 2013

Note 2 – Materialbeholdning.

	31.12.13	31.12.12
Egentilvirkede varer, varer i arbeid		362.269
Egentilvirkede varer, ferdigvarer		1.385.951
<u>Innkjøpte varer for videresalg</u>	<u>110.870.647</u>	<u>94.577.220</u>
Sum	110.870.647	96.325.440

Note nr. 3 – Lønnskostnader

Lønnskostnader består av følgende poster:	2013	2012
Lønninger	292.319.631	278.276.822
Styrehonorar	727.200	724.450
Pensjonskostnader	63.337.340	64.088.435
Arbeidsgiveravgift	48.122.732	46.136.301
Andre personalkostnader	9.733.535	5.024.735
Sum lønnskostnader	414.240.438	394.250.743

Gjennomsnittlig antall årsverk	635	636
Gjennomsnittlig antall ansatte	761	774

Godtgjørelse til styrets medlemmer 2013

Navn	Tittel	Styrehonorar	Lønn	Annen godtgjørelse	Sum	Tjeneste-periode	Ytelser fra andre foretak	
							Honorar/lønn	Annen godtgjørelse
Erling Ruge	Styreleder	154 000			154 000	Januar-Desember		
Halfrid Waage	Nestleder	103 000			103 000	Januar-Desember	1 218 384	4 544
Einfrid Halvorsen	Styremedlem	77 000			77 000	Januar-Desember		
Trond Ellingsen	Styremedlem	77 000			77 000	Januar-Desember		
Eirik Moen	Styremedlem	77 000			77 000	Januar-Desember		
Marita Hellum Dahl (deltid)	Styremedlem	77 000	239 543	27 653	344 196	Januar-Desember		
Sissel Reigstad	Styremedlem	77 000	417 620	8 736	503 356	Januar-Desember		
Ellen Kristoffersen	Styremedlem	19 250	432 825	43 368	495 443	Januar-Mars		
Anne Markestad	Styremedlem	57 750	609 230	69 293	736 273	April-desember		
Irvin Cehajic	Varamedlem	4 100	530 076	12 342	546 518	Et styremøte		

Det er i tillegg foretatt utbetaling av styrehonorar på kr 4.100,- til varamedlem Kjersti I. Hellby for deltakelse i styremøte 6. desember 2012.

Sykehusapotekene HF

NOTER FOR 2013

Lønn til ledende ansatte 2013

Navn	Tittel	Lønn	Pensjon	Annen godtgjørelse	Sum lønn og godtgjørelse
Jan Rune Amundsen	Økonomidirektør	1.022.000	109.915	77.520	1.209.435
Siv Halvorsen (sluttet 11. aug. 2013)	HR direktør	888.000	59.911	34.680	982.591
Malau Ørbeck-Nilssen (ansatt 18. nov. 2013)	HR direktør	1.000.000	8.706		1.008.706
Hans-Petter H. Johannessen	Fagdirektør	1.038.000	170.248	39.920	1.248.168
Anne Katrin Haga (ansatt 25. nov. 2013)	Kvalitetsdirektør	980.000	29.549		1.009.549
Anne-Kristin B. Bjåen (sluttet 31. aug. 2013)	Kvalitetsdirektør	948.000	115.701	36.880	1.100.581
Tove Kreppen Jørgensen (sluttet 12. mai 2013)	Områdedirektør	1.045.000	72.738	40.640	1.158.378
Bente Hayes	Driftsdirektør	1.100.000	205.755	98.760	1.404.515
Jan Erik Augestad	IT direktør	950.000	148.835		1.098.835

Ingen ledende ansatte har mottatt lønn eller annen godtgjørelse fra andre helseforetak i 2013.

Godtgjørelse administrerende direktør 2013

Lønn	kr.	1.443.400
Pensjonskostnad	kr	160.044
Annen godtgjørelse	kr	60.000
Sum godtgjørelse	kr	<u>1.663.444</u>

Under gitte forutsetninger har administrerende direktør rett på etterlønn i 12 måneder fra fratredelsesdato. Etterlønn vil bli redusert med lønn fra ny arbeidsgiver.

Ingen ansatte/styremedlemmer har lån i foretaket pr. 31.12.13.

Det er ikke gitt lån eller sikkerhetsstillelse til administrerende direktør, styreformann eller andre nærstående parter.

Ingen ledende ansatte/styremedlemmer er medeier, ansatt eller har styreverv i selskap/foretak som har nære relasjoner til foretaket. Unntaket fra dette er administrerende direktør som er styremedlem i Norges Apotekerforening og representerer alle sykehusapotekene i Norge for å påse at foreningen jobber for best mulig betingelser for sykehusapotekene og sykehusene.

Ingen ledende ansatte/styremedlemmer, eller deres nærstående, har hatt salg eller kjøp fra Sykehusapotekene HF på annet enn ordinære vilkår i 2013.

Sykehusapotekene HF

NOTER FOR 2013

Erklæring om fastsettelse av lønn og godtgjørelse til ledende ansatte ved Sykehusapotekene HF

Sykehusapotekene HF (SAHF) definerer personer i stillingene administrerende direktør, driftsdirektør, fagdirektør, kvalitetsdirektør, IT-direktør, HR-direktør og økonomidirektør som ledende ansatte.

SAHF følger retningslinjer for ansettelsesvilkår for ledere i statlige foretak og selskaper (fastsatt av Regjeringen Stoltenberg II 31. mars 2011) hvor hovedprinsippet er at lederlønningene i selskaper med helt eller delvis statlig eierskap skal være konkurransedyktige, men ikke lønnsledende sammenlignet med tilsvarende selskaper. Selskapene skal bidra til moderasjon i lederlønningene.

Redegjørelse for lederlønnspolitikken i 2013

Lønn og godtgjørelse til adm. direktør er behandlet og fastsatt av styret i styresak 066/2013. Lønn og godtgjørelse for øvrige ledende ansatte er fastsatt administrativt.

Lønningene til ledergruppens medlemmer ble i 2013 justert med 4% (tilsvarende lønnsoppgjøret i 2012 for ansatte i foretaket).

Lønnsjusteringene for ledergruppen skjer i januar/februar med virkning fra 1.januar med unntak av administrerende direktør som har samtale høsten 2014, men med virkning fra 1.januar.

Lønn for ledende ansatte er i hovedsak fast lønn.

Fastsettelse av årslønn

Ved fastsettelse av basislønn skal følgende kriterier legges til grunn:

- Lønnsutviklingen i Helse Sør-Øst generelt
- Lønnsutviklingen i sammenlignbare stillinger
- Resultatvurderinger i forhold til de mål og krav styret har satt

Naturalytelser

Ledende ansatte får ytelser som gratis telekommunikasjon og tilsvarende basert på behov, dog begrenset til å gjelde:

- Mobiltelefon
- Internett
- Hjemmekontor i tråd med virksomhetens bestemmelser
- Forsikringsordninger

Variable godtgjørelser eller særskilte ytelser som kommer i tillegg til basislønn

Det er noen få individuelle variable godtgjørelser til ledende ansatte med inntil 8 % av årslønn.

Styret i SAHF mener at lønnspolitikken i 2013 har vært i tråd med de statlige retningslinjene.

Retningslinjer for 2014

SAHF vil det kommende år ha som målsetting å tilby ledende ansatte konkurransedyktige arbeidsvilkår. Lederlønnspolitikken i det kommende regnskapsår vil bygge på allerede vedtatte retningslinjer og i tråd med prinsipper som beskrevet over.

Sykehusapotekene HF

NOTER FOR 2013

Spesifikasjon av honorar til revisor

		2013
Revisjonshonorarer	kr.	200.000
Attestasjonstjenester	kr.	48.700
Andre tjenester	kr.	<u>18.774</u>
Sum	kr.	267.474

Beløpene er eksklusive merverdiavgift.

Sykehusapotekene HF

NOTER FOR 2013

Note nr. 4– Pensjon

Sykehusapotekene HF har pensjonsordninger som omfatter i alt 1188 personer hvorav 751 er yrkesaktive og 437 pensjonister. I tillegg har selskapet pensjonsforpliktelser overfor 756 personer som har sluttet i selskapet, men som ennå ikke er pensjonister. Ordningene gir rett til definerte fremtidige ytelser etter sluttlønnsprinsippet. Disse er hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, stillingsfaktor og lønnsnivå ved nådd pensjonsalder. Pensjonsytelsene samordnes med folketrygdens ytelser. Sykehusapotekene HF sitt pensjonsansvar i forhold til den ordinære tariffestede tjenstepensjonsordningen er dekket gjennom pensjonsordningene i Statens Pensjonskasse, pensjonsordningen for apoteketaten og Oslo Pensjonsforsikring AS.

I tillegg til den ordinære tjenesteordningen kommer ytelser i form av Avtalefestet pensjon (AFP) til aldersgruppen 62 til 66 år.

Spesifikasjon av pensjonsforpliktelser (Alle ordninger)

	2013	2012
Pensjonsforpliktelse brutto	922 049 584	784 039 333
Pensjonsmidler	674 961 513	611 181 031
Arbeidsgiveravgift	34 839 418	24 373 020
<i>Netto pensjonsforpliktelse</i>	<i>281 927 489</i>	<i>197 231 322</i>
Ikke resultatført tap/ (gev) av estimat- og planavvik	-308 042 840	-221 040 957
<i>Netto bokførte forpliktelser</i>	<i>-26 115 351</i>	<i>-23 809 635</i>

Spesifikasjon av pensjonskostnad

Nåverdi av opptjente pensjonsrettigheter i året	29 378 376	29 308 684
Rentekostnad på pensjonsforpliktelsen	31 251 981	28 481 077
<i>Årets brutto pensjonskostnad</i>	<i>60 630 357</i>	<i>57 789 761</i>
Administrasjonskostnader	3 596 120	2 940 602
Forventet avkastning på pensjonsmidler	-25 021 400	-23 739 527
Planendring		-
Resultatført tap/ gev. av endring i estimat, pensjonsplaner og avvik avkastning	17 777 558	21 581 615
Arbeidsgiveravgift	5 527 917	5 215 707
Netto pensjonskostnader SPK ordningen	6 354 705	5 515 984
<i>Årets netto pensjonskostnad</i>	<i>68 865 257</i>	<i>69 304 142</i>

Sykehusapotekene HF

NOTER FOR 2013

Spesifikasjon av pensjonsforpliktelse (SPK, apotekerordningen)

	2013	2012
Pensjonsforpliktelse brutto	868 868 403	732 240 713
Pensjonsmidler	633 073 322	572 211 350
Arbeidsgiveravgift	33 247 106	22 564 140
Netto pensjonsforpliktelse	269 042 187	182 593 503
Ikke resultatført tap/ (gev) av estimat- og planavvik	-294 583 466	-206 283 243
Netto bokførte forpliktelse	-25 541 279	-23 689 740

Spesifikasjon av pensjonskostnad	2013	2012
Nåverdi av opptjente pensjonsrettigheter i året	28 304 448	28 057 795
Rentekostnad på pensjonsforpliktelsen	29 189 649	26 588 068
Årets brutto pensjonskostnad	57 494 097	54 645 863
Administrasjonskostnader	3 321 079	2 709 232
Forventet avkastning på pensjonsmidler	-23 433 319	-22 355 099
Planendring		
Resultatført tap/ gev av endring i estimat, pensjonsplaner og avvik avkastning	16 632 397	19 657 394
Arbeidsgiveravgift	5 270 842	4 934 999
Årets netto pensjonskostnad	59 285 096	59 592 389

Økonomiske forutsetninger	31.12.2013	2013	2012
Diskonteringsrente	4,00%	4,05%	3,80%
Forventet avkastning på pensjonsmidler	4,40%	4,00%	4,10%
Uttakstilbøyelighet i AFP	20,00%	20,00%	20,00%
Årlig lønnsregulering	3,75%	3,50%	3,50%
Årlig pensjonsregulering	2,70%	2,50%	2,50%
Regulering av folketrygdens grunnbeløp	3,50%	3,25%	3,25%

Sykehusapotekene HF

NOTER FOR 2013

Spesifikasjon av pensjonsforpliktelse (Oslo Pensjonsforsikring AS)

	2013	2012
Pensjonsforpliktelse brutto	53 181 181	51 798 620
Pensjonsmidler	41 888 191	38 969 681
Arbeidsgiveravgift	1 592 312	1 808 880
Netto pensjonsforpliktelse	12 885 302	14 637 819
Ikke resultatført tap/ (gev) av estimat- og planavvik	-13 459 374	- 14 757 714
Netto bokførte forpliktelse	-574 072	-119 895

Spesifikasjon av pensjonskostnad	2013	2012
Nåverdi av opptjente pensjonsrettigheter i året	1 073 928	1 250 889
Rentekostnad på pensjonsforpliktelsen	2 062 332	1 893 009
Årets brutto pensjonskostnad	3 136 260	3 143 898
Administrasjonskostnader	275 041	231 370
Forventet avkastning på pensjonsmidler	-1 588 081	-1 384 428
Planendring		
Resultatført tap/ gev av endring i estimat, pensjonsplaner og avvik avkastning	1 145 161	1 924 221
Arbeidsgiveravgift	257 075	280 708
Årets netto pensjonskostnad	3 225 456	4 195 769

Økonomiske forutsetninger	31.12.2013	2013	2012
Diskonteringsrente	4,00%	4,05%	3,80%
Forventet avkastning på pensjonsmidler	4,40%	4,00%	4,10%
Uttakstilbøyelighet i AFP	20,00%	20,00%	20,00%
Årlig lønnsregulering	3,75%	3,50%	3,50%
Årlig pensjonsregulering	2,72%	2,48%	2,48%
Regulering av folketrygdens grunnbeløp	3,50%	3,25%	3,25%

Sykehusapotekene HF

NOTER FOR 2013

Spesifikasjon av pensjonsforpliktelser (Statens Pensjonskasse)

Det er 44 personer som omfattes av SPK ordningen.

SPK har ikke utarbeidet aktuarberegninger da det ikke er allokert midler til ordningen. Midlene vil bli allokert senere, men det er uvisst når dette skjer. På det tidspunktet hvor midlene allokteres vil det henføres pensjonsmidler til ordningen basert på en grunnlagsrente på 3%. Grunnlagsrenten er et uttrykk for forholdet mellom (diskonteringsrente og lønns-/g-vekst). I skrivende stund er grunnlagsrenten med Sykehusapotekenes parametre dermed omlag 1,5%. Dette vil medføre at det vil være et mindre avvik mellom midler og forpliktelse dersom midlene skulle vært allokert i dag.

SPKs anbefaling er at løpende innbetalinger til ordningen kostnadsføres og at ordningen dermed regnskapsføres som en tilskudsplan

Årets netto pensjonskostnad er kr. 5.569.417 (inkl. arbeidsgiveravgift kr. 6.354.705).

Demografiske forutsetninger

Med hensyn på dødelighet og uførhet mv. er det i beregningene benyttet forutsetninger som i SPK's forsikringstekniske beregningsgrunnlag.

Sykehusapotekene HF

NOTER FOR 2013

Note nr. 5 - Varige driftsmidler

	2013	2012
	Driftsløsøre, inventar o.a.	Driftsløsøre, inventar o.a.
Anskaffelseskost 01.01	115.771.541	96.403.386
Årets tilgang	18.278.439	19.368.155
Årets avgang		
Anskaffelseskost 31.12	134.049.980	115.771.541
Akkumulerte avskrivninger	-92.427.213	-85.430.566
Balanseført verdi pr. 31.12	41.622.767	30.340.975
Årets ordinære avskrivning	6.996.647	6.949.062
Prosentats ordinær avskrivning	10-33%	10-33%
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær

Note nr. 6 – Fordringer og gjeld konsernselskaper

	2013	2012
Totale kundefordringer på andre konsernselskaper	227.935.995	163.732.578
Total leverandørgjeld som er gjeld til andre konsernselskaper	1.990.291	3.787.610

Note nr. 7 – Poster som er slått sammen i regnskapet

Andre driftskostnader	2013	2012
Konsulentonorar og andre fremmed tjenester	13.981.447	14.455.853
Kostnader bygninger og kontorlokaler	33.132.927	30.201.187
Vedlikehold	2.722.797	4.248.446
Forsikringer	362.018	410.715
Kontorrekvisita, telekommunikasjon etc	7.776.034	7.702.417
Kjøp, leie og vedlikehold av driftsmateriell	16.073.892	14.669.904
Øvrige driftskostnader	23.677.256	18.907.283
Sum andre driftskostnader	97.726.371	90.595.805

Sykehusapotekene HF

NOTER FOR 2013

Finansinntekter	2013	2012
Annen renteinntekt	5.953.349	6.026.484
Annen finansinntekt	12.927	27.179
Sum finansinntekter	5.966.276	6.053.663

Finanskostnader	2013	2012
Annen rentekostnad	260.177	66.524
Annen finanskostnad	78.823	31.282
Sum finanskostnader	339.000	98.352

Annen kortsiktig gjeld	31.12.13	31.12.12
Lønnsrelaterte avsetninger inkl. feriepenger	33.055.051	33.389.940
Øvrig kortsiktig gjeld	16.080.425	7.418.409
Sum annen kortsiktig gjeld	49.135.476	40.808.349

Note nr. 8 – Bankinnskudd -konsernkonto

I posten inngår bundne skattetrekkmidler med kr. 13.192.177.

Ellers er det i 2013 foretatt en endring i presentasjonen av inntående andel konsernkonto bank. Denne utgjorde i 2013 kr. 67.806.514 og er nå plassert under posten - Andre fordringer.

Tilsvarende er gjort i sammenligningstallene for 2012 slik at disse ikke er lik tallene i det fremlagte regnskap for 2012.

Note nr. 9 – Egenkapital

	2013	2012
Selskapskapital 1.1	52.141.475	52.141.475
Sum selskapskapital 31.12	52.141.475	52.141.475
Annen egenkapital 1.1	184.101.062	183.559.140
Årets resultat	3.536.738	541.922
Sum annen egenkapital 31.12	187.637.800	184.101.062
Sum egenkapital 31.12	239.779.275	236.242.537

Sykehusapotekene HF

NOTER FOR 2013

Note nr. 10 – Eiere

Morselskapet Helse Sør-Øst RHF har forretningskontor i Parkgata 36, 2317 Hamar, hvor en kan få utlevert konsernregnskapet der foretaket inngår.

	Eierandel
Helse Sør-Øst RHF	100 %

Note nr. 11

- Legemiddelinnkjøps-samarbeid (LIS) og Grossistadministrasjon (GA)

Det er etablert en samarbeidsavtale mellom de fire regionale helseforetakene (Helse Sør-Øst, Helse Midt, Helse Nord og Helse Vest) om at Sykehusapotekene HF skal administrere legemiddelinnkjøps-samarbeidet LIS.

“Formålet for legemiddelinnkjøps-samarbeid er å legge et grunnlag for avtaler på kjøp og levering av legemidler og andre apotekvarer etter oppdrag fra helseforetak og dermed redusere kostnader for disse produkter” (jf. LIS-vedtekter§1). Avtalen innebærer at Sykehusapotekene HF har forpliktet seg til å stille administrative ressurser til disposisjon for samarbeidet.

Etter tilsvarende modell som LIS er Grossistadministrasjonen etablert som en samarbeidsavtale mellom Sykehusapotekene HF og de tre øvrige apotekforetakene (Sjukehusapoteka Vest HF, Sykehusapotekene Midt-Norge HF og Sykehusapotekene Nord HF). Grossistadministrasjonen skal etablere og administrere avtaler for apotekforetakene på relevante områder LIS ikke dekker. Sykehusapotekene HF skal stille administrative ressurser til disposisjon for Grossistadministrasjonen..

Kostnadene med LIS og Grossistadministrasjonen var i 2013 ca. 11 mill. kroner. Herav dekket Sykehusapotekene HF 25% av kostnadene.

Note 12 – Leasing /Leieavtaler

Bygninger/lokaler

I 2013 utgjorde det totale beløp av slike avtaler 23 mill. kr. Eksisterende avtaler, hovedsakelig inngått med det enkelte helseforetak, har noe varierende varighet. I all hovedsak løper avtalene frem til de sies opp av en av partene med 1 - ett - års skriftlig varsel.

Varige driftsmidler (som ikke er balanseført)

I 2013 utgjorde det totale beløp av slik leieavtale kr. 182.476. Avtalen løper til 31.12.2016.

Kontorutstyr

I 2013 utgjorde det totale beløp av de vesentligste leieavtalene vedrørende kontorutstyr kr. 124.422. Eksisterende avtaler har noe varierende varighet, men de fleste løper 1 -3 år til.

Sykehusapotekene HF

NOTER FOR 2013

Note 13 – Eiers styringskrav

Sykehusapotekene HF
(Alle tall i NOK 1000)

	2013	2012
Årsresultat	3 537	542
Korrigert resultat	3 537	542
Resultat jf økonomisk krav fra HSØ	3 537	542
Resultatkrav fra HSØ	2 300	5 000
Avvik fra resultatkrav	1 237	-4 458

Til foretaksmøtet i Sykehusapotekene HF

Revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Sykehusapotekene HF, som viser et overskudd på kr 3 536 738. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2013, resultatregnskap og kontantstrømpstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for foretakets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av foretakets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Sykehusapotekene HF per 31. desember 2013, og av resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

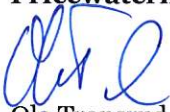
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon", mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av foretakets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Hamar, 25. februar 2014

PricewaterhouseCoopers AS

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Ola Tronsrud'.

Ola Tronsrud

Statsautorisert revisor